

LÀM THẾ NÀO ĐỂ XÃ HỘI AN ĐỊNH, HÀI HÒA, THỐNG NHẤT – THẾ GIỚI HÒA BÌNH

Hiệp hội Giáo dục Phật Đà Hồng Kong

Ngày 6 tháng 5 năm 2018

Chư vị lãnh đạo, chư vị khách quý, chư vị đại đức, chư vị nữ sĩ, tiên sinh, xin chào mọi người!

Vô cùng cảm ơn lời mời nhiệt tình của Viện nghiên cứu tôn giáo Viện khoa học xã hội Việt Nam, hy vọng tôi có cơ duyên đến viếng thăm quý quốc nơi có sản vật phong phú, nhân dân cần cù, giang sơn gấm vóc, điều này khiến tôi cảm thấy vô cùng vinh hạnh và cảm kích! Việt Nam từ xưa đến nay có sự qua lại sâu dày với Trung Quốc, về mặt văn hóa có sự giao lưu sâu sắc. Nhìn lại những lịch sử này, khiến chúng tôi cảm thấy hai bên có sự âm áp thân mật như tình thân hữu vậy.

Tôi vô cùng hy vọng được đích thân đến quý quốc tham quan học tập, nhưng do vì tôi năm nay đã 92 tuổi rồi, thể lực kém hơn nhiều so với trước đây, cho nên việc này phải nhiều lần trì hoãn, tôi cảm thấy vô cùng nuối tiếc! Vào cuối năm ngoái, tôi bị một trận bệnh nặng, nguyên khí tổn hao không ít, khiến tôi cảm thấy không thể thêm phần tiết chế về phương diện hoạt động hoằng pháp; cộng thêm các y bác sĩ cũng nhiều lần dặn dò tôi

buộc phải tránh việc quá lao lực, mới khiến tôi bắt đầu thật sự coi trọng việc này. Năm nay ở Australia tôi có sắp xếp một số hoạt động và nhiệm vụ, buộc phải 2 lần đi đến Anh quốc và Pháp quốc, hơn nữa vào giữa tháng này đã cần phải đến trụ sở chính của tổ Giáo khoa văn Liên hiệp quốc Paris Pháp để tham gia hội nghị, vì vậy hành trình viếng thăm quý quốc đành phải trì hoãn một lần nữa, về việc này tôi cảm thấy vô cùng xin lỗi! Vì không muốn khiến mọi người ở quý quốc quan tâm và thương yêu tôi cảm thấy quá thất vọng, tôi thành khẩn thu lại bài diễn giảng này, mong sẽ bù đắp được phần nào sự nuối tiếc vì tôi không thể đích thân viếng thăm quý quốc, cũng hy vọng nhân đây nhận được sự từ bi thông cảm của chư vị, vô cùng cảm ơn mọi người!

Một trong những chủ đề Viện nghiên cứu tôn giáo cho tôi là “Làm sao giúp xã hội an định hòa hợp thống nhất, thế giới hòa bình”, đây là vấn đề mà nhân dân toàn cầu đều quan tâm rộng rãi. Tôi muốn dùng một chút tâm đắc của cá nhân khi học tập văn hóa truyền thống Trung Hoa và về phương diện thực hành thực tiễn, cúng dường cho mọi người tham khảo, những chỗ thiếu sót vẫn xin mọi người chỉ giáo thêm.

Giáo dục phổ thế thúc đẩy xã hội hòa hợp.

Trong thời đại ngày nay, khoa học tiên bộ, kinh tế phát triển, cuộc sống vật chất đầy đủ, nhưng văn minh tinh thần của nhân loại không những không được đồng bộ nâng cao, mà lại còn đang đi xuống dốc. Xã hội bây giờ là nhân tâm nông nổi, đạo đức trầm luân, người ta luôn luôn lo cho tự

tư tự lợi, bỏ mặc người khác, thậm chí vì tranh danh đoạt lợi mà tổn hại người khác, vì thế đã gây ra đủ sự động loạn trong xã hội. Làm sao mới có thể thúc đẩy xã hội an định và hòa hợp? Trong “Lễ kí – Học kí” – trứ tác giáo dục sớm nhất của Trung Quốc đã có đáp án: “Dựng nước quản dân, dạy học đứng đầu”. Có nghĩa là, nếu muốn cai trị quốc gia, an định nhân dân, nhiệm vụ trọng đại đầu tiên chính là phổ biến giáo hóa đạo đức. Sự giáo hóa đạo đức này, chúng ta gọi nó là giáo dục phổ thế. Dưới đây chỉ tiến hành trình bày về 4 loại giáo dục phổ thế là luân lý, đạo đức, nhân quả và tôn giáo.

1. Giáo dục luân lý

Cổ nhân Trung Quốc đưa giáo dục luân lý quy nạp thành ngũ luân, cũng chính là 5 loại quan hệ nhân tế thông thường. Căn bản của ngũ luân nằm ở gia đình.

Nhớ lại năm 2002, tôi nhận lời mời của tiên sinh Philip Ploy bộ trưởng bộ văn hóa đa nguyên kiêm bộ di dân của Australia đương thời, đã di dân đến Australia, mục đích là giúp đỡ chính phủ Australia đoàn kết tộc quần, đoàn kết tôn giáo. Cho nên tôi thường xuyên giao lưu với các giáo sư của đại học Queensland và đại học Griffith ở Brisbane. Hồi đó sự kiện 11 tháng 9 của Mỹ vừa xảy ra không lâu, mọi người đều đang vì vấn đề làm sao từ bỏ chiến tranh, giữ gìn hòa bình mà bày ra sách lược. Các giáo sư hỏi ý kiến của tôi, tôi nói với mọi người, việc này cũng giống như điều trị bệnh tật vậy, buộc phải tìm ra mầm bệnh trước, mới có thể tùy bệnh cho thuốc;

cũng vậy, muốn trừ bỏ chiến tranh, bắt buộc phải tìm ra căn nguyên của chiến tranh nằm ở đâu trước. Tôi nói, trên thực tế, căn nguyên của chiến tranh nằm ở gia đình. Họ nghe xong đều cảm thấy rất kinh ngạc, tại sao căn nguyên của chiến tranh lại nằm ở gia đình? Tôi nói với họ, những đứa trẻ sanh ra từ một gia đình cực kì không hòa hợp, quý vị làm sao có thể kì vọng khi các em bước vào xã hội lại có thể chung sống hòa hợp với người khác? Họ nghe xong, đều cảm thấy có chút đạo lý.

Do đó, quan hệ ngũ luân lành mạnh đối với sự hòa hợp xã hội là vô cùng quan trọng. Dưới đây sẽ giới thiệu đơn giản cho mọi người về ngũ luân, trình tự này là căn cứ theo sự thuận tiện khi diễn giảng mà sắp xếp.

Mối quan hệ thứ nhất trong ngũ luân là “phụ tử hữu thân”. Sự thân ái giữa cha mẹ và con cái là xuất phát từ thiên tính. Chúng ta quan sát một em bé mới sanh ra trong vòng 3 tháng, em vẫn còn chưa biết nói, không ai dạy em, nhưng mà từ trong ánh mắt em nhìn cha mẹ, và từ trong ánh mắt cha mẹ nhìn em, chúng ta có thể nhìn thấy sự thân ái tự nhiên giữa cha mẹ và các con như vậy. Tình thương này là tình thương không có điều kiện, là tình thương thật sự. Mục đích của giáo dục luân lý, tức là phải khiến cho tình thương đơn thuần vô tư này được giữ gìn mãi mãi, cả đời không thay đổi, đồng thời phải phát huy rạng rỡ, để thương tất cả mọi người. Phương thức giữ gìn chính là ngũ luân, trước hết là phụ tử tử hiếu: Cha mẹ đối với con cái phải từ ái, con cái đối với cha mẹ phải hiếu thuận.

Trung Quốc có một câu ngạn ngữ nói là “Trăm thiện hiếu đứng đầu”.

Hiếu đạo vô cùng quan trọng, là căn bản của tất cả thiện hành; biết hiếu kính cha mẹ, tất cả thiện hành mới có gốc rễ, mới là chân thật và có thể lâu dài. Cha mẹ phải nên từ nhỏ đã dạy dỗ con cái làm sao hành hiếu, trong “Đệ tử quy” có phương pháp cụ thể. Điều quan trọng nhất là, cha mẹ buộc phải làm ra tấm gương thân giáo.

Người mẹ là cô giáo đầu tiên của các con, việc giáo dục đã được bắt đầu từ khi người mẹ mang thai, bởi vì thai nhi đã đang học tập rồi. Thời kì mang thai, người mẹ buộc phải cẩn thận thân, khẩu, ý, tất cả khởi tâm động niệm, ngôn ngữ tạo tác của chính mình đều cần phải đoan chánh, phù hợp với yêu cầu của luân thường đạo đức, nhất là buộc phải tuân theo hiếu đạo. Thai nhi như vậy sẽ nhận được sự hun đúc năng lượng chánh diện, sau khi ra đời sẽ có chánh khí và chánh niệm, rất dễ dàng được giáo dưỡng.

1000 ngày (3 năm) sau khi em bé ra đời, là giai đoạn then chốt nhất của việc giáo dục, tất cả những người lớn xung quanh em bé đều cần phải làm ra những tấm gương tốt chánh diện, ngôn hành phải phù hợp với quy phạm của “Đệ tử quy”, tất cả những ngôn ngữ và hành vi bất thiện đều không thể cho em bé tiếp xúc. Sau khi bảo vệ em bé 3 năm như vậy, em bé sẽ có đủ năng lực phân biệt thị phi thiện ác, đối với những ngôn ngữ hành vi thiện em sẽ tiếp thu, đối với những điều bất thiện em sẽ tránh xa. 3 tuổi xây dựng nền tảng này, đến khi 80 tuổi cũng sẽ không thay đổi, người này chính là một thiện nhân đạt yêu cầu.

Xã hội bây giờ, chúng ta nhìn thấy một hiện tượng vô cùng đáng sợ, đó

chính là người ta bị dục vọng vật chất che đậy mất đức hạnh mà thiên tính vốn có, gọi là “dục khiến trí mờ”! Cũng như lời người xưa đã nói “dục vọng càng sâu, thiên cơ càng cạn”. Vốn dĩ cha mẹ đối với con cái luôn có sự từ ái thiên tính, bây giờ lại có người mẹ đắm chìm vào trò chơi điện thoại, bỏ mặc con cái không màng tới; thậm chí khi em bé lớn tiếng kêu khóc, ảnh hưởng đến người mẹ đang chơi game, người mẹ lại bóp em bé cho chết, rồi tiếp tục đi chơi game. Vào thời xưa, những vụ án đại nghịch bất đạo mà cha mẹ con tàn sát lẫn nhau là rất ít khi xảy ra, nhưng trong thời đại này, lý trí của người ta bị che phủ nghiêm trọng, những việc cha con tàn sát lại trở nên không còn xa lạ, đây là hành vi ngay cả súc sanh cũng không bằng. Trong “Tả truyện” sử cổ Trung Quốc có nói “Người bỏ luân thường thì yêu nghiệt hưng”, điều này lại trở thành chân dung của xã hội hiện đại. Người hiện đại thiếu sót giáo dục luân thường đạo đức, kết quả đã làm ra những việc trái nghịch với luân lý, xã hội này liền biến thành yêu nghiệt lộng hành! Bây giờ chúng ta buộc phải nỗ lực đề xướng giáo dục luân lý đạo đức, khiến những phong khí tệ hại này được xoay chuyển lại, nếu không luân thường đạo đức một khi mất đi, xã hội sẽ rơi vào thời kì hắc ám, nhân loại sẽ sinh sống trong cảnh khổ đau.

Quan hệ thứ 2 trong ngũ luân là “trưởng ấu hữu tự”. Giữa các anh chị em phải y theo thứ tự lớn nhỏ để hành lễ kính, anh chị thương yêu các em, các em tôn kính anh chị; từ đó mở rộng ra, tức là phải tôn kính tất cả trưởng bối, thương yêu tất cả vãn bối. Ở trong nhà trường, tức là phải tôn kính

thầy cô, thân ái bạn học. Sư đạo vô cùng quan trọng, tầm quan trọng của nó chỉ đứng sau hiếu đạo. Cha mẹ cho chúng ta thân mạng, thầy cô cho chúng ta huệ mạng. Người có thể tôn sư trọng đạo, mới có thể thật sự có thành tựu trong học vấn đạo đức.

Bây giờ một hiện tượng rất khiến người ta lo lắng, là rất nhiều trường học đã áp dụng mô thức kinh doanh thương nghiệp hóa, cứ như vậy, trường học biến thành tiệm học, thầy cô biến thành nhân viên, tất cả đều là suy nghĩ về hiệu ích kinh tế. Thậm chí các thầy cô không còn nghiêm khắc yêu cầu chính mình trở thành gương mẫu của các em học sinh trong đạo đức và học vấn nữa, do đó không còn sự tôn nghiêm của sư đạo nữa, vậy thì cũng rất khó yêu cầu các học sinh tôn sư trọng đạo. Tình hình bây giờ ác hóa đến nỗi một số thầy cô đánh mất lương tri, khi lên lớp thì không nghiêm túc dạy học, lại yêu cầu các học sinh tham gia học thêm ngoài giờ, thầy cô mượn việc này để kiếm tiền dạy thêm. Có một số giáo viên trường mẫu giáo vì muốn tránh việc các em ồn ào, lại cho các em chích thuốc trấn tĩnh, uống thuốc trấn tĩnh, có một số nơi thậm chí còn xuất hiện những hành vi biến thái như xâm hại tình dục, ngược đãi tình dục khiến người người căm phẫn, những tin tức này khiến người ta vô cùng chấn động. Những hành vi bại hoại phong khí xã hội như vậy, khiến chúng ta không thể không suy ngẫm những vấn đề bên trong đó. Chúng ta có thể nói, căn nguyên của tất cả vấn đề đều là vì lý do thiếu sót sự giáo dục phổ thế.

Giáo dục gia đình và giáo dục nhà trường là cơ sở của giáo dục xã hội,

nếu như 2 sự giáo dục cơ sở này không làm tốt, giáo dục xã hội sẽ rất khó thành công. Cho nên nhiệm vụ khẩn cấp hiện nay là buộc phải thay đổi mô thức và lý niệm kinh doanh trong nhà trường, phải phù hợp với tinh thần của giáo dục phổ thế; đồng thời phải nâng cao hàm dưỡng đạo đức của các thầy cô, phụng hành chuẩn tắc “học vi nhân sư, hành vi thể phạm” mới có thể xoay chuyển tình thế suy bại này.

Quan hệ thứ ba trong ngũ luân là “phu phụ hữu biệt”. Giữa hai vợ chồng phải phân công hợp tác, một người phụ trách mưu sinh gia đình, một người kia phụ trách nuôi dạy con cái. Quan hệ vợ chồng là khởi điểm của ngũ luân, có quan hệ vợ chồng rồi, sau đó mới có quan hệ cha con, sau đó mới có quan hệ anh em, quan hệ quân thần, quan hệ bạn bè. Cho nên sự tốt xấu của quan hệ vợ chồng sẽ có ảnh hưởng then chốt nhất đối với xã hội an định. Quan hệ vợ chồng tốt đẹp, 4 mối quan hệ khác cũng sẽ theo đó mà tốt đẹp; quan hệ vợ chồng không tốt, 4 mối quan hệ khác cũng sẽ do đó mà sanh ra chướng ngại. Tỷ lệ ly hôn ở các nước trên thế giới bây giờ đều đang gia tăng, điều này là vô cùng bất lợi đối với xã hội an định.

Quan hệ vợ chồng muốn xây dựng cho tốt, đôi bên phải dùng tình nghĩa, ân nghĩa, đạo nghĩa để đối đãi lẫn nhau. Hôn lễ cổ đại của Trung Quốc vô cùng long trọng, trong đó có rất nhiều trình tự rườm rà, nhưng mỗi một bước đi đều có ý nghĩa và đạo lý của nó, đều là dạy đôi vợ chồng trẻ trí huệ sau này làm sao xây dựng cuộc sống hôn nhân. Ở đây cũng đang giáo dục đôi vợ chồng trẻ, hôn nhân tuyệt đối không phải là việc của 2 người mà

thôi, mà nó liên quan đến gia đình của 2 bên, cũng liên quan đến sự tiếp nối tương lai của gia tộc, cho nên là 1 sự việc vô cùng trọng đại. Có đầy đủ sự coi trọng về hôn nhân, sau này sẽ tương đối không vì gặp phải đủ thứ chuyện bất như ý mà dễ dàng ly hôn.

Bây giờ trên rất nhiều truyền thông, luôn luôn xuất hiện những nội dung tô vẽ sắc tình, tình hình này đã ô nhiễm nghiêm trọng đến tâm của người lớn và trẻ nhỏ. Những hiện tượng này khiến cho phong khí xã hội hư hỏng trầm trọng, đồng thời ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự phát triển bình thường của quan hệ vợ chồng trong gia đình. Những việc ngoại tình là một trong những nguyên nhân chủ yếu nhất dẫn đến ly hôn, khi giữa 2 vợ chồng có một bên không thể chung thủy với đối phương, hôn nhân sẽ xuất hiện nguy cơ, cuộc sống gia đình sẽ bị quấy nhiễu nghiêm trọng. Làm sao mới có thể duy trì quan hệ vợ chồng bình thường và cuộc sống gia đình ổn định, đây là một thử thách lớn mà xã hội hiện đại phải đối diện. Đối với đủ mọi cảm dỗ sắc tình trong xã hội, biện pháp tốt nhất chính là tránh tiếp xúc, bởi vì một khi đã tiếp xúc, thì rất khó không đắm chìm vào trong đó; một khi đã đắm chìm thì rất khó thoát ra được, kết quả đó luôn là thân bại danh liệt, thậm chí là tan cửa nát nhà.

Chúng ta thường nói, có 2 dạng người có thể cứu văn thế giới, cũng có thể hủy diệt thế giới. Thứ nhất là người lãnh đạo quốc gia, bởi vì họ có quyền. Thứ hai là người làm truyền thông, nếu như nội dung truyền thông phát ra là những điều chánh diện, đó chính là đang cứu thế giới; nếu như

nội dung phát ra là dạy người ta sát đạo dâm vọng, thì chính là đang hủy diệt thế giới. Do đó, chúng ta hy vọng truyền thông thường trình chiếu những nội dung chính diện về đạo đức nhân nghĩa..., bớt đăng những tin phiến diện, tất nhiên tốt nhất là hoàn toàn không đăng những tin tức phiến diện.

Quan hệ thứ 4 trong ngũ luân là “quân thân hữu nghĩa”, đây là nói về quan hệ giữa cấp trên cấp dưới trong cuộc sống xã hội, cần phải dùng đạo nghĩa để duy trì, phải coi đạo nghĩa còn quan trọng hơn cả lợi ích. Cấp trên nên đối tốt với cấp dưới, cấp dưới nên tận trung với cấp trên. Cấp trên phải đóng vai trò của quân thân sư, trong công việc thì là vai trò lãnh đạo, dẫn dắt cấp dưới làm tốt công tác bổn phận; trong cuộc sống là vai trò của cha mẹ, chân thành quan tâm cấp dưới; trong đạo đức học vẫn là vai trò của người thầy, dạy dỗ cấp dưới đối nhân xử thế ra sao. Cấp trên có thể lấy thân làm mẫu trong 3 phương diện này, làm ra tấm gương tốt, quan hệ giữa cấp trên cấp dưới sẽ được tốt đẹp.

Vào cách đây 2300 năm trước, thời kì chiến quốc của triều Chu Trung Quốc, có một hôm Mạnh Tử đi gặp Lương Huệ Vương, Lương Huệ Vương câu đầu tiên đã hỏi Mạnh Tử, có phải có biện pháp gì mang đến lợi ích cho quốc gia của mình không? Câu trả lời của Mạnh Tử là, đại vương phải thịnh cầu đạo nghĩa! Sao có thể chỉ nói tới lợi ích? Một câu danh ngôn của Mạnh Tử là “Trên dưới tranh lợi thì đất nước nguy!”, một quốc gia, nếu như từ cấp trên đến cấp dưới đều đang tranh đoạt lợi ích, vậy thì quốc gia đó sẽ

gặp nguy hiểm! Lợi ích không phải không thể truy cầu, nhưng mà nhất định phải đem đạo nghĩa đặt ở vị trí ưu tiên, xã hội như vậy mới được an định hòa hợp.

Trong xã hội bây giờ, tình hình người ta truy danh trục lợi rất nghiêm trọng, nhân viên luôn luôn hể nhìn thấy cơ hội việc làm có đãi ngộ cao hơn, lập tức liền thay đổi đơn vị công tác, hoàn toàn không hề để ý đến ân đức mà công ty ban đầu đã tốn bao nhiêu tinh thần để bồi dưỡng cho mình. Cách làm thấy lợi quên nghĩa như vậy là tuyệt đối không được dùng! Xã hội loài người cần phải chú trọng đạo nghĩa, xã hội mới trật tự chỉnh tề; nếu như người ta cứ luôn bội tín phản nghĩa, tổn người lợi mình, thì xã hội này sẽ biến thành một xã hội mang tính làm hại nhau, sau cùng thậm chí là có thể khiến cho cơ chế xã hội tan rã. Cho nên giáo dục đạo nghĩa là vô cùng quan trọng, cần phải giáo dục nhân dân chú trọng đạo nghĩa, coi đạo nghĩa còn quan trọng hơn cả lợi ích. Cần phải khiến mọi người hiểu được, lợi ích đại chúng mới là thật sự lợi ích chính mình, tổn hại đại chúng sau cùng là tổn hại chính mình.

Một quan hệ sau cùng của ngũ luân là “bằng hữu hữu tín”. Giữa bạn bè với nhau phải giữ thành tín, thành tín là đức hạnh cơ bản để lập thân xử thế, trên thế giới có rất nhiều quốc gia đều vô cùng coi trọng thành tín. Một người, nếu như bị người ta phát hiện không thành tín, thì rất khó đứng chân trong xã hội; cũng vậy, một công ty nếu như đánh mất uy tín, cũng rất khó tiếp tục phát triển lớn mạnh.

Chúng ta có trường hợp thực tế thế này, tức là đem mô hình đại gia đình cổ đại của Trung Quốc thực hành trong doanh nghiệp, gọi là “Doanh nghiệp hạnh phúc”. Ông chủ công ty chính là phụ huynh trưởng, các nhân viên đều là anh chị em, mọi người tương thân tương ái. Thực hiện giáo dục luân lý đạo đức trong doanh nghiệp, đã làm rất thành công, Singapore có không ít doanh nghiệp cũng đã học tập mô hình kinh doanh như vậy, kết quả đều có hiệu quả rõ rệt.

2. Giáo dục đạo đức

Điều mục của giáo dục đạo đức có rất nhiều, điều căn bản nhất không nằm ngoài ngũ thường: Nhân, nghĩa, lễ, trí, tín. Đây là tố chất vốn có của tự tánh mỗi người, cũng chính là thuộc về lương tri lương năng. “Tín” ở phần trước cũng đã nói qua rồi; còn về “nhân nghĩa lễ trí”, Mạnh Tử nói “Trắc ẩn chi tâm, nhân giai hữu chi; tu ố chi tâm, nhân giai hữu chi; cung kính chi tâm, nhân giai hữu chi; thị phi chi tâm, nhân giai hữu chi. Trắc ẩn chi tâm, nhân dã; tu ố chi tâm, nghĩa dã; cung kính chi tâm, lễ dã; thị phi chi tâm, trí dã. Nhân nghĩa lễ trí, phi ngoại thước ngã dã, ngã cố hữu chi dã”. Có nghĩa là: Mỗi một người đều có tâm đồng cảm, tâm hổ thẹn, tâm cung kính, tâm phân biệt thị phi; tâm đồng cảm chính là nhân, tâm hổ thẹn chính là nghĩa, tâm cung kính chính là lễ, tâm phân biệt thị phi chính là trí. Có thể thấy nhân nghĩa lễ trí không phải do ngoại cảnh đem đến cho chúng ta, mà là thứ chúng ta vốn dĩ đã có. Nhưng mà, những đức tính người người vốn có này, rất dễ vì sự nhiễm ô của ngoại cảnh mà bị che phủ, cho nên cần

phải giáo dục để thức tỉnh và giữ gìn.

Mạnh Tử lại nói “Vô trắc ẩn chi tâm, phi nhân dã; vô tu ô chi tâm, phi nhân dã; vô từ nhượng chi tâm, phi nhân dã; vô thị phi chi tâm, phi nhân dã. Trắc ẩn chi tâm, nhân chi đoan dã; tu ô chi tâm, nghĩa chi đoan dã; từ nhượng chi tâm, lễ chi đoan dã; thị phi chi tâm, trí chi đoan dã. Nhân chi hữu thị tứ đoan dã, do kì hữu tứ thể dã”. Có nghĩa là: Nếu như không có tâm đồng cảm xót thương, tâm sám hối hổ thẹn, tâm khiêm hạ lễ nhường, tâm phân biệt thị phi thiện ác, thì không thể coi là 1 con người. Tâm đồng cảm xót thương là khởi đầu của nhân, tâm hổ thẹn sám hối là khởi đầu của nghĩa, tâm khiêm hạ lễ nhường là khởi đầu của lễ, tâm phân biệt thị phi là khởi đầu của trí. Một người có 4 khởi đầu nhân nghĩa lễ trí này, cũng giống như trên thân thể có tay chân tứ chi vậy; có 4 đức hạnh này mới coi là một người có nhân cách kiện toàn.

Còn về học thuyết tánh thiện của Mạnh Tử, chúng ta có thể hội rất sâu sắc. Bắt đầu từ năm 2003, dưới sự tiến cử của đại học Queensland, đại học Griffith, tôi đại diện đại học tham gia hội nghị hòa bình thế giới do Tổ chức giáo khoa văn Liên hiệp quốc tổ chức. Tôi đã nhiều lần phát biểu chủ đề diễn giảng trong hội nghị, nói với mọi người, giáo dục luân lý đạo đức có thể thúc đẩy xã hội hòa hợp và thế giới hòa bình. Sau cuộc họp có đại sứ nói với tôi rằng tôi nói rất là hay, nhưng mà đây là lý luận, không làm được. Tôi nghe xong giống như bị tát nước lạnh vào mặt vậy, rất thất vọng! Đồng thời tôi ý thức rằng, trong thế giới bây giờ nguy cơ lớn nhất thật ra chính

là nguy cơ về tín tâm, mọi người đã đánh mất tín tâm đối với luân lý đạo đức. Làm sao mới có thể khiến mọi người xây dựng tín tâm? Một phương pháp duy nhất chính là phải làm thực nghiệm, cần phải làm ra một tấm gương, mọi người mới tin tưởng được. Năm 2005, ở quê hương tôi đã làm 1 thực nghiệm kì hạn 3 năm, chúng tôi đã mở một trung tâm giáo dục, phổ biến giáo dục luân lý đạo đức. Vốn dĩ tôi cho rằng phải cần thời gian hai ba năm mới có thể thu được hiệu quả, không ngờ rằng ba bốn tháng sau đã có hiệu quả rõ rệt. Then chốt của thành công nằm ở chỗ chúng tôi yêu cầu các thầy cô tự mình phải làm được 113 việc trong “Đệ tử quy” trước, sau đó mới đi dạy dỗ người khác.

Thị trấn nhỏ này có 4 vạn 8 ngàn cư dân, sau khi mọi người tiếp thu giáo dục luân lý đạo đức thì nhận biết lương tâm, phong khí trong trấn nhỏ sanh ra sự chuyển biến 180 độ: Tỷ lệ ly hôn và tỉ lệ phạm tội đều giảm xuống rõ rệt, quan hệ gia đình trở nên hòa thuận, giữa hàng xóm láng giềng trở nên hòa hợp, đường đi trở nên sạch sẽ, hiện tượng trộm cắp trong cửa hàng cũng biến mất. Có một người khách từ địa phương khác tới, để quên ví tiền ở trên xe taxi, tài xế taxi không tham của rơi, đem ví tiền giao cho đồn cảnh sát. Sau khi người mất nhận về lại được, đã lấy ra 2 vạn tệ để cảm tạ tài xế taxi, không ngờ bác tài lại từ chối tiếp nhận. Bác tài nói “Anh không cần cảm ơn tôi, đây là việc tôi nên làm. Nếu như là trước đây, tôi sẽ cuỗm mất số tiền này, sẽ không trả cho anh, nhưng mà bây giờ tôi đã tiếp nhận giáo dục luân lý đạo đức, đã hiểu rõ thế nào mới là đạo lý làm người

đúng đắn, cho nên tôi sẽ không tham của không phải của mình. Không những tôi làm như vậy, mỗi một tài xế taxi trong thị trấn của chúng tôi đều sẽ làm như vậy”. Thực nghiệm này thành công đã chứng minh là nhân tánh vốn thiện, con người là có thể dạy tốt được. Then chốt nằm ở chỗ có nhận được sự dạy dỗ đúng đắn không, có được lắng nghe sự giáo dục phổ thế về luân lý đạo đức hay không. Từ đó có thể biết, giáo dục luân lý đạo đức thật sự có thể làm chân chính thế đạo nhân tâm, thực hiện xã hội hòa hợp, gia bang lễ nghĩa.

3. Giáo dục nhân quả

“Thiện giả thiện báo, ác giả ác báo”, nhân quả báo ứng là chân thật bất hư. Phép tắc nhân quả này, trong văn hóa và tôn giáo của Đông Tây phương đều có. Nếu như người ta có thể tin sâu thiện ác sau cùng đều có báo ứng, thì sẽ tích cực mà tích đức hành thiện, chứ không dám làm điều xằng bậy. Cho nên, hiệu quả của giáo dục nhân quả là rất lớn! Tiếc là bây giờ rất nhiều người chỉ tin tưởng những thứ đã được khoa học chứng minh, đối với những sự việc khoa học vẫn chưa chứng minh, luôn luôn ôm một thái độ nghi ngờ thậm chí là phủ định. Họ nhìn thấy người hành thiện không lập tức nhận được thiện báo, người làm ác không lập tức nhận phải ác báo, liền cho rằng không có những chuyện nhân quả báo ứng như vậy. Không hề biết, từ nhân tới quả là cần có thời gian, cũng giống như sau khi đã gieo hạt giống trong ruộng, cần một thời gian nhất định để trưởng thành, mới có thể khai hoa kết quả. Nếu như những người này có thể phóng xa tầm mắt hơn

nữa, nhìn thấy mười mấy năm hoặc là mấy chục năm, họ sẽ nhận ra được, nhân quả báo ứng quả thật không sai tơ hào.

Có rất nhiều ví dụ về nhân quả báo ứng. Trung Quốc có một ví dụ rất nổi tiếng, thời Minh có một người tên Viên Hoàng, hồi ông còn trẻ đã gặp được một cụ già biết xem tướng, đã tiên đoán cho ông lịch trình vận mệnh trong một đời. Kết quả trong khoảng 20 năm sau đó, mỗi lời tiên đoán đều đã ứng nghiệm, cho nên Viên Hoàng liền cho rằng tất cả đều là số mệnh an bài, không có gì để suy nghĩ nữa, cũng không cần phải đặc biệt nỗ lực nữa. Sau đó ông gặp được một vị thiền sư, dạy ông phương pháp cải tạo vận mệnh. Ông y theo đó mà làm, mỗi ngày ông đều nỗ lực đoạn ác tu thiện, sửa đổi những tập khí khuyết điểm của mình, kết quả vận mệnh của ông bắt đầu chuyển biến, lời tiên đoán của ông cụ bắt đầu không đúng nữa. Vốn dĩ ông không có số thi đậu cử nhân, sau đó không những đã thi đậu cử nhân, còn thi đậu cả tiến sĩ; vốn dĩ số ông không có con trai, về sau sanh được 1 người con trai; vốn dĩ thọ mạng của ông chỉ có 53 tuổi, sau đó đã kéo dài 21 năm, ông sống đến 74 tuổi. Ông đã đem kinh nghiệm và tâm đắc cải tạo vận mệnh của một đời mình viết thành một quyển gia huấn, tên là “Liễu Phàm tứ huấn”, đây là một quyển sách hay nổi tiếng, ở Nhật Bản cũng rất được coi trọng.

Từ đó có thể thấy, tuân theo phép tắc nhân quả, nỗ lực đoạn ác tu thiện, quả thật có thể gặp lành tránh dữ, cũng có thể cải tạo vận mệnh của mình, tâm tưởng sự thành. Giáo dục nhân quả là giáo dục phổ thế đáng để đọc

sức đề xương. Về điểm này, chúng tôi cũng đã làm một thực nghiệm số lượng lớn, chủ yếu là “Giảng đường đạo đức”. Cách làm của giảng đường đạo đức, là trong một môi trường an định không bị ngoại cảnh quấy nhiễu, chuyên chú học tập giáo dục luân lý, đạo đức, nhân quả, mỗi kì 7 ngày. Trong 7 ngày đó, đại đa số mọi người đều đã sanh ra sự thay đổi rất lớn, vốn dĩ con cái ngỗ nghịch đã trở nên hiếu thuận, vốn dĩ những người bạo lực đã trở nên hiền hòa, vốn dĩ những người tham lam lại trở nên biết đủ, vốn dĩ những người muốn ly hôn lại thành hòa hợp, vốn dĩ những người có hành vi xấu xa lại trở thành người tích cực hành thiện. Trong thời gian 3 năm, những trường hợp thành công đã đạt đến hơn mấy vạn người, bây giờ vẫn đang không ngừng gia tăng.

Giảng đường đạo đức sở dĩ thành công chủ yếu là do giáo dục nhân quả ở trong đó. Giáo dục luân lý đạo đức khiến người ta hổ thẹn khi làm ác, giáo dục nhân quả khiến người ta không dám làm ác, hiệu quả của cái sau lớn hơn cái trước. Giáo dục luân lý đạo đức không thể khiến người nào đó nhận ra lương tâm, nhưng mà sau khi họ đã tiếp nhận giáo dục nhân quả sẽ không dám tạo ác nữa, mà là nỗ lực tích đức hành thiện, bởi vì họ đã hiểu rõ, việc này liên quan đến vận mệnh và sự khổ vui trong tương lai của mình.

4. Giáo dục tôn giáo

Các tôn giáo chủ yếu trên thế giới đều là giáo dục về tình thương, đều là dạy người ta phải thương người, không thể hại người. Ví dụ Cơ đốc giáo nói “Các con phải nên thương yêu lẫn nhau, giống như ta thương các con,

các con cũng phải nên thương yêu lẫn nhau” (John 13:34 Studium Biblicum Version). Đạo Islam nói “Allah thật sự vô cùng khoan thứ” (Kinh Coran 4:149). Phật giáo nói “Chư Phật Như lai dùng tâm đại bi để làm thế vậy. Do vì chúng sanh, mà khởi đại bi; do vì đại bi, sanh tâm Bồ đề; do tâm Bồ đề, thành Đẳng chánh giác” (Kinh Hoa Nghiêm quyển 40 Phẩm Phổ Hiền hạnh nguyện”. Đạo Sikh nói “Điều trong tâm ta trân quý hơn khắp tất cả chính là tình thương, nó khiến ta có một sanh mạng vĩnh hằng trong trần thế” (Bài ca Kabir 24). Baha’i giáo nói “Mỹ đức tương ứng với sự tôn nghiêm của nhân tính chính là có thể dùng sự khoan dung, từ bi, đồng cảm và thân ái để đối đãi với tất cả dân tộc và mọi người trên trái đất” (Tuyển chọn tác phẩm của Bahá'u'lláh 215). Ấn Độ giáo nói “Nguyện trong con mắt của tất cả mọi người tôi luôn là một người bạn; nguyện trong con mắt của tôi tất cả mọi người đều là bạn bè; nguyện chúng ta trong con mắt của mỗi người đều là bạn bè” (Tế tự Vệ đà 36.18). Nho gia nói “Phàm là người, đều phải thương, cùng bầu trời, chung mặt đất” (Đệ tử quy). Đạo giáo nói “Cứu người khó khăn, giúp người nguy cấp, thương người cô quả, dung thứ lỗi người” (Văn Xương Đế Quân Âm Chất Văn).

Ngày nay chúng ta hy vọng thúc đẩy thế giới hòa bình, phải bắt tay từ đâu? Bắt tay từ việc thúc đẩy đoàn kết tôn giáo và chấn hưng giáo dục tôn giáo. Năm 1999, tôi dùng tứ nhiếp pháp của Phật giáo, bố thí, ái ngữ, lợi hành, đồng sự, giúp đỡ 9 tôn giáo lớn của Singapore đoàn kết thành người một nhà. Chúng tôi thường xuyên cùng nhau giao lưu, cùng nhau

tham gia các hoạt động tôn giáo quy mô lớn của nhau, cùng nhau dốc sức chấn hưng nền giáo dục tôn giáo, đôi bên học tập lẫn nhau. Điều này đối với sự an định và hòa hợp của xã hội Singapore có tác dụng thúc đẩy rất tốt, cho nên chúng tôi đã nhận được sự biểu dương của chính phủ Singapore.

Từ năm 2002, chúng tôi ở Toowoomba Australia thúc đẩy đoàn kết tôn giáo và chấn hưng giáo dục tôn giáo, hơn 10 năm nay, đã nhận được thành quả rất tốt. Bây giờ mười mấy tôn giáo ở Toowoomba đã đoàn kết thành người một nhà, thường xuyên cùng nhau hội họp, hoạt động, đồng thời cũng luân phiên phát sóng những tiết mục giáo dục tôn giáo ở trên đài phát thanh. Họ còn từ trong giáo nghĩa của mỗi tôn giáo mà trích lục 360 đoạn nhỏ tinh hoa gộp lại với nhau thành sách tên là “360 kinh điển tôn giáo”, học tập lẫn nhau. Tháng 3 năm ngoái, 9 vị đại sứ đại diện Tổ chức giáo khoa văn Liên hiệp quốc đến Toowoomba viếng thăm khảo sát, kết quả rất là cảm động, cho rằng Toowoomba thật sự đã thực hành đoàn kết tôn giáo và hòa hợp xã hội. Tháng 9 năm ngoái, những đại sứ này trong Đại hội hòa bình quốc tế của Tổ chức giáo khoa văn đã phát biểu cảm nhận về chuyến tham quan Toowoomba, khiến rất nhiều người nghe xong đã gia tăng tín tâm. Nếu như các vùng trên thế giới đều có thể thành lập khu mô phạm đoàn kết tôn giáo như vậy, làm ra tấm gương hòa hợp, tin rằng sẽ có ích lợi lớn cho việc đẩy mạnh hòa bình thế giới. Các đại sứ còn xin làm một phòng làm việc cho tôi ở trong Tổ chức giáo khoa văn, lấy tên là “Tĩnh Không chi hữu xã”. Chúng tôi hy vọng sẽ sử dụng cơ sở này cho tốt để thúc đẩy giáo

dục tôn giáo, tôn giáo học tập lẫn nhau và tôn giáo đoàn kết, hy vọng dùng phương pháp này để thúc tiến xã hội hòa hợp và thế giới hòa bình.

4 loại giáo dục phổ thế trên đây đối với xã hội hiện nay vô cùng quan trọng. Nếu như quý quốc có thể bồi dưỡng mười mấy vị giáo viên rất tốt, trên đài truyền hình và mạng internet tuyên dương 4 loại giáo dục phổ thế này, mỗi ngày phát sóng 24 tiếng đồng hồ, khiến nhân dân cả nước đều có thể học tập, tin là không lâu sau sẽ nhận được hiệu quả rất tốt, xã hội sẽ càng ngày càng an định, càng ngày càng hòa hợp.

Đoàn kết láng giềng, cùng xây hòa bình

Trong “Đại Việt sử kí toàn thư” chúng tôi có nhìn thấy một ghi chép thế này “Đế Minh con cháu Thần Nông, lấy Vụ Tiên Nữ làm vợ sanh ra Kinh Dương Vương, là thủy tổ của Bách Việt. Vương lấy Thần Long Nữ sanh ra Lạc Long Quân. Quân lấy con gái Đế Lai sanh được 100 người con trai cát tường, chuyện này có thể coi là sáng lập nước Việt chúng ta vậy”, thể hiện nhân dân quý quốc và nhân dân Trung Quốc đều cùng có chung một tổ tiên. Hơn nữa vào thời cổ đại, một thời gian rất dài, nhân dân quý quốc trong tam giáo Nho Thích Đạo đều có trình độ rất thâm hậu, đã xuất hiện rất nhiều thánh hiền quân tử và chuyên gia học giả kiệt xuất. Có thể thấy về phương diện văn hóa hai nước đã từng có sự giao lưu rất sâu xa.

Nhìn lại quá khứ, quý quốc và Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản đều thuộc về “Nhóm văn hóa Hán tự”, đều đã từng sử dụng chữ Hán, văn ngôn văn để làm văn tự văn bản, đồng thời đã có lượng lớn kho tàng điển tịch về

văn hóa truyền thống. Thế kỉ trước, lịch sử triết học gia nổi tiếng trên thế giới, tiến sĩ Toynbee Anh quốc đã từng nêu ra kiến nghị như thế này, Trung Quốc, Việt Nam, Hàn Quốc, Nhật Bản phải nên đoàn kết lại, cùng nhau cống hiến cho sự ổn định và hòa bình của thế giới. Chúng tôi rất khâm phục sự nhìn xa trông rộng của tiến sĩ Toynbee, cho nên trong cơ duyên này, cũng nêu ra kiến nghị của ông để cho chư vị tham khảo. Dù sao hiện nay khoa học, khoa kĩ tiến bộ, giao thông phát triển, toàn thế giới đã biến thành 1 thôn trái đất, thôn dân của thôn trái đất đều phải nên đoàn kết lại, chung sống hòa hợp, cùng nhau nỗ lực vì việc xây dựng gia viên tốt đẹp.

Lời kết

Nói tóm lại, phương pháp khiến xã hội an định hòa hợp thống nhất, thế giới hòa bình chính là thúc đẩy 4 loại giáo dục phổ thế là luân lý, đạo đức, nhân quả, tôn giáo. Nhân dân quý quốc tương đối chất phác, những nhiệm ô đã nhận phải cũng khá là nhẹ, tin là khi phổ biến sẽ dễ dàng hơn ở những quốc gia khác.

Cần phải tranh thủ hiện nay khi nhân tính vẫn chưa hoàn toàn bị đánh mất, đạo đức vẫn có thể tái hiện rục rở, nỗ lực thúc đẩy giáo dục phổ thế. Hy vọng dưới sự nỗ lực chung của mọi người, xã hội loài người sẽ trở nên càng ngày càng tốt, viễn cảnh tốt đẹp của thế giới hòa bình cũng có thể thực hiện thuận lợi.

Tại đây, chúc phúc chư vị thân tâm an khang, sáu thời cát tường! Chúc phúc quý quốc quốc vận hưng thịnh, quốc thái dân an! Chúc phúc thế giới

LÀM THẾ NÀO ĐỂ XÃ HỘI AN ĐỊNH, HÀI HÒA, THỐNG NHẤT - THẾ GIỚI HÒA BÌNH

an định hòa bình, trường cửu đại đồng! Cảm ơn mọi người!